

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3456/2022
18.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Грос, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Чистоћа и зеленило“ из Суботице, чији је пуномоћник Бранко Бајић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 122/22 од 11.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 18.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 122/22 од 11.05.2022. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици П1 513/20 од 15.09.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ради утврђења да му је незаконито престао радни однос, да се поништи као незаконито решење туженог бр. .../... од 18.05.2020. године о отказу уговора о раду, ради враћања на рад, ради накнаде штете у висини изгубљене зараде од 25.03.2020. године до враћања на рад, са законском затезном каматом од доспелости сваког месечног износа до исплате и ради уплате припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање у складу са законом. Ставом другим изреке, тужба у делу тужбеног захтева ради враћања тужиоца на послове радног места који одговарају његовој стручној спреми и способностима, те ради уплате припадајућих пореза на износ изгубљене зараде у складу са законом, одбачена је. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 123.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 122/22 од 11.05.2022. године, делимично је преиначена у одбијајућем делу пресуда Основног суда у Суботици П1 513/20 од 15.09.2021. године и поништено је као незаконито решење туженог број 1/972 од 18.05.2020. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду и обавезан је

тужени да тужиоца врати на рад. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка, тако што је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 123.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 106.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, делимично је укинута првостепена пресуда у делу одлуке о захтеву тужиоца за накнаду штете у висини изгубљене зараде за период од 25.03.2020. године до враћања на рад са припадајућом каматом и уплатом доприноса на износе изгубљене зараде и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновно суђење. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 33.000,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова састава одговора на жалбу у износу од 16.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права. Ревизија је дозвољена применом члана 441. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...10/2023, у даљем тексту: ЗПП).

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП Врховни суд је оценио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог до доношења решења о отказу уговора о раду бр. .../... од 18.05.2020. године, због непоштовања радне дисциплине, односно неоправданог изостанка са посла дана 23, 24. и 25.03.2020. године, у ком је наведено да му радни однос престаје 25.03.2020. године. Оспореном решењу претходило је упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду од 08.04.2020. године, као и изјашњење тужиоца на наведено упозорење дана од 11.05.2020. године. Неспорно је међу парничним странакама, да је у периоду од 22-24.03.2020. године (недеља, понедељак и уторак), био обустављен градски и приградски превоз на територији Града Суботице, да је почев од 25.03.2020. године био успостављен посебан линијски превоз искључиво у циљу превоза запослених на посао и са посла, с тим што је за овај вид превоза запослених била неопходна потврда послодавца. Тужилац је имао пријављено пребивалиште код родитеља у ... од 18.03.2019. године, а пре тога је имао пријављено пребивалиште у Суботици на адреси на којој се налази кућа која је у власништву његове супруге. Удаљеност између ... и Суботице је око 17 км, тужилац поседује возачку дозволу, а у спорном периоду није имао путничко возило. Пре обустављања јавног превоза у недељу увече 22.03.2020. године, тужиоца је обавестила колегиница ББ да је и поред укидања јавног превоза непосредно претпостављена ВВ рекла да сви морају да дођу на посао. Радно време тужиоца је било од 07,00 до 15,00 часова од понедељка до петка. Тужилац није успео да пронађе превоз до Суботице, па је у 08,05 часова послао СМС запосленој ББ и замолио је да пренесе непосредној претпостављеној да се није снашао за превоз. У среду 25.03.2020. године, тужилац је позвао ББ да му пошаље потврду за превоз, да је тужиоцу наведену потврду донео колега, те је тужилац наредног дана у четвртак 26.03.2020. године отишао на посао користећи аутобуски превоз уз приказ потврде.

Према становишту првостепеног суда, одсуство тужиоца са посла у периоду од 23.03.–25.03.2020. године није било оправдано, да је у ситуацији проглашеног ванредног стања имао обавезу да дође на посао, те да изостанак јавног превоза није разлог који искључује одговорност тужиоца за неоправдани изостанак у ситуацији када је имао где да борави у граду или да је позајмио возило, односно дошао са неким из .. до Суботице, да се није јавио претпостављеној ВВ, а што је био дужан, да понашање тужиоца указује на његов неодговоран однос према радним обавезама, па и према колегама које су се спорна три дана сналазиле на разне начине како би дошли на посао. Како је тужилац са посла изостао три радна дана узастопно, првостепени суд је закључио да је тужилац повредио радну дисциплину, те како је за отказ уговора о раду према општем акту туженог неопходан услов неоправдан изостанак од два радна дана узастопно, првостепени суд је закључио да је овај услов испуњен, да је оспорено решење о отказу уговора о раду законито и тужбени захтев ради његовог поништаја и враћања на рад тужиоца одбио као неоснован.

Другостепени суд је супротно закључку првостепеног суда, оценио да у току поступка није било спорно да је тужилац изостао са посла дана 23, 24. и 25.03.2020. године, да би престанак радног односа код овог отказног разлога био законит, али да је неопходно да постоји свест запосленог о недопустивости таквог понашања које се цени према објективно испољеним вољним елементима и поступцима које се у нормалном току збивања очекују од савесног радника. Полазећи од утврђених чињеница, по становишту другостепеног суда, погрешан је закључак првостепеног суда о постојању кривице тужиоца за непоштовање радне дисциплине, односно да је његов изостанак са посла 23, 24. и 25.03.2020. године био неоправдан, са образложењем да је обустављен јавни превоз на територији Града Суботице, а који је тужилац користио ради доласка на рад из ... до Суботице и повратка са рада, да су 25.03.2020. године уведене посебне линије јавног превоза за запослене који се могао користити само уз потврду послодавца, коју тужилац у том периоду није имао, да је тужиоцу иста достављена 25.03.2020. године у вечерњим часовима на његово инсистирање, након чега је 26.03.2020. године дошао на посао, да је обавестио туженог о спречености да дође на посао у спорном периоду, да наведене чињенице указују да тужилац није имао намеру да изостаје са посла, већ да није имао могућности да дође на посао, те да је неприхватљив став првостепеног суда да је тужилац у таквој ситуацији био у обавези да се „снађе“ за превоз како би дошао на рад. Према закључку другостепеног суда, у конкретном случају је постојао стварни и оправдан разлог на страни тужиоца, а који се тиче немогућности обезбеђења превоза ради доласка на рад и то у ситуацији ванредног стања због пандемије Корона вируса, постојања општег страха и забринутости за здравље и живот у ситуацији увођења забране кретања па самим тим и обустави јавног превоза, на шта је основано тужилац указивао у току првостепеног поступка, да имајући у виду утврђене околности, тужиоцу је без правног основа престао радни однос решењем туженог .../... од 18.05.2020. године, па је преиначио првостепену пресуду, тако што је решење туженог којим је тужиоцу отказан уговор о раду поништио као незаконито, а туженог обавезао, применом одредбе члана 191. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 113/17), да тужиоца врати на рад.

Правилно је другостепени суд применио материјално право доносећи побијану пресуду, а разлоге за такву одлуку у свему прихвата и Врховни суд.

Наиме, одредбом члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду, прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом ако не поштује радну

дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Одредбом члана 115. став 1. тачка 9. Колективног уговора ЈКП „Чистоћа и зеленило“ од 08.03.2016. године чије важење је продужено до 16.03.2022. године, прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину, и то ако неоправдано изостане са посла два радна дана узастопно, односно пет радних дана са прекидима у току месеца. Измена ове одредбе општег акта туженог извршена је Анексом 3 Колективног уговора од 26.02.2020. године у члану 3. и према истој измени отказни разлог може постојати уколико запослени неоправдано изостане са посла два радна дана узастопно, односно три радна дана са прекидима у року од месец дана или ако у периоду од три месеца у континуитету неоправдано изостане са посла по један радни дан месечно.

Дакле, имајући у виду да је након проглашења ванредног стања у Републици Србији 15.03.2020. године, у периоду од 22.-24.03.2020. године, био обустављен јавни превоз, односно градски и приградски превоз на територији Града Суботице, а како је тужилац користио јавни превоз ради доласка на рад из ... до Суботице и повратка са рада, правилно је оценио другостепени суд да тужилац није имао намеру да изостаје са посла, већ да у таквој ситуацији у спорном периоду није имао могућности да дође на посао, да је постојао оправдани разлог на страни тужиоца, а који се тиче немогућности проналажења превоза ради доласка на рад и то у ситуацији ванредног стања – пандемије Корона вирус, због чега је тужилац из оправданих разлога изостао са посла дана 23, 24. и 25.03.2020. године. Имајући у виду наведено, тужиоцу је оспорним решењем туженог, без правног основа престао радни однос, па је правилно поступао другостепени суд, када је преиначио првостепену одлуку и решење туженог којим је тужиоцу отказан уговор о раду поништио као незаконито и обавезао туженог да тужиоца врати на рад.

Без утицаја су на другачију одлуку суда наводи ревидента, да супруга и дете тужиоца живе у Суботици у сопственом стану те да тужилац борави у Суботици, да је тужилац пре ванредног стања долазио на посао не користећи јавни превоз, код чињенице да тужилац има пријављено пребивалиште код родитеља у ... од 18.03.2019. године.

Врховни суд је ценио и остале ревизијске наводе, којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, па ти наводи нису посебно образлагани.

Тужени није успео у поступку по ревизији, па нема право на трошкове ревизијског поступка, које је тражио и определио, а у смислу члана 153. и члана 154. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић